

Tyler Hamilton & Daniel Coyle

De wielermaffia

Het onthullende verhaal over doping
in het Armstrong-tijdperk

Vertaald door Gies Aalberts,
Edwin Krijgsman en
Erik de Vries

Ambo|Amsterdam

Inhoud

Het verhaal achter dit boek 11
Daniel Coyle

- 1 In het spel komen 23
- 2 Realiteit 38
- 3 Eurodogs 47
- 4 Kamergenoten 69
- 5 Bad News Bears 83
- 6 Schaven aan de machine 103
- 7 De volgende stap 122
- 8 Het leven in de buurt 137
- 9 Een nieuw begin 155
- 10 Het leven aan de top 172
- 11 De aanval 187
- 12 Alles of niets 202
- 13 Betrapt 220
- 14 Novitzky's bulldozer 241
- 15 Verstoppertje spelen 253
- 16 Schijnbeweging 265

Epiloog 279
Dankwoord 283
Nawoord 287
Noten 307
Verder lezen 325

Het verhaal achter dit boek

Daniel Coyle

In 2004 verhuisde ik met mijn gezin naar Spanje om een boek te schrijven over Lance Armstrongs poging om zijn zesde Tour de France te winnen. Het was om meerdere redenen een fascinerend project, waarvan de belangrijkste het geheim was waar alles om draaide: Wie was Lance Armstrong nu echt? Was hij een ware en waardige kampioen, zoals velen geloofden? Was het een dopinggebruiker en een oplichter, wat anderen beweerden? Of zat hij ergens in het schemerduister daartussenin?

We huurden een appartement in Girona, Armstrongs trainings-uitvalbasis, op tien minuten lopen van het fortachtige huis waar Armstrong samenwoonde met zijn toenmalige vriendin Sheryl Crow. Ik verbleef vijftien maanden op Planet Lance, had ontmoetingen met Armstrongs vrienden, ploeggenoten, artsen, coaches, advocaten, managers, mecaniciens, masseuses, tegenstanders, critici en, natuurlijk, Armstrong zelf.

Ik hield van Armstrongs uitbundige energie, zijn gevoel voor humor en zijn leiderscapaciteiten. Ik hield niet van zijn oppervlakkige en heimelijke gedrag, of de tirannieke houding die hij soms jegens ploeggenoten en vrienden had – maar goed, dit was dan ook geen kinderspel: het was lichamelijk en mentaal de zwaarste sport ter wereld. Ik vertelde alle kanten van het verhaal zo grondig als ik kon en schreef toen *Lance Armstrongs oorlog*, dat verscheidene van Armstrongs ploeggenoten objectief en eerlijk vonden. (Armstrong liet weten dat het boek ‘oké’ was.)

Gedurende de maanden en jaren na verschijning van het boek

vroegen mensen me vaak of ik dacht dat Armstrong doping gebruikte. Ik twijfelde sterk, terwijl het in de loop der tijd steeds waarschijnlijker werd. Aan de ene kant had je het indirecte bewijs: onderzoek toonde aan dat doping prestaties met 10-15 procent verbetert, in een sport waar wedstrijden vaak worden beslist door tienden van procenten. Feit was dat bijna iedere renner die samen met Armstrong op het podium van de Tour de France stond, iets met doping te maken had, net als vijf van Armstrongs ploeggenoten bij U.S. Postal Service. En dan was er nog Armstrongs langdurige en hechte band met dokter Michele Ferrari, ook bekend als 'dr. Evil', de mysterieuze Italiaan die bekendstaat als een van de meest beruchte artsen uit de wielersport.

Aan de andere kant had Armstrong een hele serie dopingtests met glans doorstaan. Hij verdedigde zichzelf met verve en had diverse belangrijke rechtszaken gewonnen. Daarbij zat er in mijn achterhoofd altijd nog deze redenering waar ik op kon terugvallen: als zou blijken dat Armstrong inderdaad doping gebruikte, dan betekende dat toch voor ieder gelijke kansen, of niet?

Hoe het ook zat, ik was er honderd procent zeker van dat ik nooit meer over doping en/of Armstrong zou schrijven. Simpel gezegd: ik had het er helemaal mee gehad. Zeker, op een of andere manier was doping intrigerend, maar hoe dieper je groef, hoe onaangener en ondoorzichtiger het werd: verhalen over gevaarlijk ongekwalificeerde artsen, machiavellistische ploegleiders en wanhopig ambitieuze renners die ernstige fysieke en psychologische schade opliepen. Het was duister terrein, dat in mijn tijd in Girona nog duisterder werd door de dood van twee van de grootste sterren uit de Armstrong-periode: Marco Pantani (depressie, overdosis cocaïne, vierendertig jaar oud) en José María Jiménez (depressie, hartaanval, tweeëndertig jaar oud), en de zelfmoordpoging van een andere grote renner, Frank Vandenbroucke.

Om dat alles heen hing, als een sluier van gewapend beton, de omertà: de regel tot zwijgen die het professionele wielrennen regeert als het om doping gaat. De kracht van de omertà had zich bewezen: in de lange historie van de sport had geen enkele toprenner ooit het hele verhaal verteld. Knechten en personeel die over do-

ping spraken, werden uit de broederschap verstoten en als verraders beschouwd. Doordat er zo weinig betrouwbare informatie was, werd schrijven over doping een oefening in frustratie, vooral als het om Armstrong ging, wiens iconische status van heilige strijder tegen kanker zowel kritisch onderzoek opriep als hem er tegen beschermde. Toen ik klaar was met *Oorlog*, begon ik aan andere projecten, blij om Planet Lance in mijn achteruitkijkspiegel te zien verdwijnen.

En toen, in mei 2010, veranderde alles.

De Amerikaanse regering begon een onderzoek naar Armstrong en zijn U.S. Postal-ploeg. Dat richtte zich onder andere op fraude, samenzwering, criminele activiteiten, omkoping van buitenlandse officials en intimidatie van getuigen. Het onderzoek werd geleid door openbaar aanklager Doug Miller en opsporingsambtenaar Jeff Novitzky, die een belangrijke rol speelde in de Barry Bonds/BALCO-zaak. Die zomer wierpen zij fel licht op de meest duistere uithoeken van Planet Lance. Ze sommeerden getuigen – ploeggenoten van Armstrong, mensen van de ploegleiding en vrienden – om voor het gerecht in Los Angeles te verschijnen.

Ik kreeg telefoontjes. Bronnen vertelden me dat het onderzoek groots opgezet was en steeds groter werd: dat Novitzky over ooggetuigenverklaringen beschikte waaruit bleek dat Armstrong verboden middelen vervoerde, gebruikte en verspreidde, en over bewijs dat hij de beschikking had over experimentele bloedvervangers. Zoals dokter Michael Ashenden, een Australische antidopingspecialist die aan diverse grote dopingonderzoeken had meegewerkt, tegen me zei: ‘Als Lance zich hieruit weet te redden, dan is-ie goddomme Houdini.’

Terwijl het onderzoek voortduurde, begon ik het gevoel te krijgen dat ik zaken onafgerond had gelaten, het gevoel dat dit de kans zou kunnen zijn om het ware verhaal van het Armstrong-tijdperk te weten te komen. Het probleem was dat ik dit verhaal niet in mijn eentje kon schrijven. Ik had een gids nodig, iemand die deel had uitgemaakt van deze wereld en bereid was om de omertà te verbreken. Daar kwam echt maar één naam voor in aanmerking: Tyler Hamilton.

Tyler Hamilton was geen heilige. Hij was een van 's werelds hoogst geklasseerde, bekendste renners, winnaar van een gouden medaille op de Olympische Spelen, tot hij in 2004 werd betrap op doping en werd geschorst. Zijn band met Armstrong ging meer dan tien jaar terug, eerst van 1998 tot 2001 als Armstrongs meesterknecht in de U.S. Postal-ploeg, vervolgens als diens concurrent toen Hamilton Postal verliet om kopman te worden bij CSC en Phonak. De twee woonden bovendien in dezelfde flat in Girona, Armstrong op de tweede verdieping, Hamilton en zijn vrouw Haven op de derde.

Voor zijn val werd Hamilton gezien als het soort sportheld dat journalisten in de jaren vijftig vaak opvoerden: zachte stem, knap, voorkomend en uitzonderlijk volhardend. Hij kwam uit Marblehead in Massachusetts, waar hij op hoog niveau skiede tot hij op de universiteit door een blessure aan zijn rug zijn ware roeping ontdekte. Hamilton was het tegenovergestelde van een flitsende superster: een gewone jongen die zich langzaam en geduldig opwerkte in de wielwereld. Gaandeweg werd hij bekend vanwege zijn ongekende toewijding, zijn bescheidenheid en vriendelijkheid en, vooral, zijn opmerkelijke vermogen om pijn te doorstaan.

Tijdens de Giro van 2002 viel Hamilton in een van de eerste etappes en brak zijn schouder. Hij bleef doorfietsen en doorstond zoveel pijn dat hij elf tanden tot op de wortels afknarste, waardoor hij na de Giro geopereerd moest worden. Hij werd uiteindelijk tweede. 'In de achtenveertig jaar dat ik dit werk doe, heb ik nooit iemand meegemaakt die zo veel pijn kon verdragen als hij,' zei Hamiltons fysiotherapeut Ole Kare Foli.

In 2003 ging Hamilton op herhaling: hij viel in de eerste etappe van de Tour de France en brak zijn sleutelbeen. Hij bleef doorfietsen, won een etappe en bereikte uiteindelijk een opvallende vierde plaats, een prestatie die de Tourarts Gérard Porte, een veteraan in het vak, omschreef als 'het mooiste voorbeeld van moed dat ik ooit heb gezien'.

Hamilton was ook een van de geliefdere renners in het peloton: bescheiden, meteen bereid om anderen te prijzen, en attent. Hamiltons ploeggenoten voerden graag een sketchje op waarbij een van hen deed alsof hij Hamilton was die na een val in de kreukels

op het wegdek lag. Een andere ploeggenoot, die ploegarts speelde, haastte zich bezorgd naar Hamilton toe. 'O mijn god, Tyler,' riep hij dan, 'je been ligt eraf! Gaat het?' De ploeggenoot die Hamilton speelde, glimlachte geruststellend. 'O, maak je geen zorgen, alles oké.'

In 2004 was ik een tijdje bij Hamilton in Girona, en dat was een gedenkwaardige ervaring. Het grootste deel van de tijd was Hamilton precies zoals hij bekendstond: bescheiden, aardig, beleefd, echt een padvinder. Hij hield de deur voor me open en bedankte me drie keer voor de koffie, en hij was op innemende wijze volstrekt niet de baas over zijn uitbundige golden retriever Tugboat. Als we over zijn leven in Girona spraken, of zijn jeugd in Marblehead, of de Red Sox, waar hij zo'n fan van was, betoonde hij zich grappig, scherpzinnig en betrokken.

Maar als hij sprak over wielrennen of over de komende Tour de France, liet Hamilton een andere kant van zichzelf zien. Zijn speelse gevoel voor humor verdween: zijn blik bleef strak op zijn koffiekopje gericht en hij begon te spreken in de banaalste, meest zouteloze en saaie sportclichés die je ooit hebt gehoord. Hij vertelde me dat hij zich aan het voorbereiden was op de Tour door 'het dag voor dag, wedstrijd voor wedstrijd te doen, en mijn huiswerk te maken', dat Armstrong 'een geweldige gozer, een vechter en een heel goede vriend' was, dat het 'een echte eer was om deel te mogen uitmaken van de Tour de France', et cetera et cetera. Het leek alsof hij een zeldzame aandoening had die zorgde voor aanvallen van ongecontroleerde saaiheid zo gauw wielrennen ter sprake werd gebracht.

Tijdens ons laatste gesprek (dat een paar weken voordat hij werd betrapt op bloed doping plaatsvond), had Hamilton me verrast door me te vragen of ik wellicht geïnteresseerd zou zijn om samen met hem een boek te schrijven over zijn wielerbestaan. Ik zei dat ik vereerd was met het verzoek en dat we het er een keer uitgebreider over zouden moeten hebben. Om eerlijk te zijn hield ik hem af. Zoals ik die avond tegen mijn vrouw zei, vond ik Hamilton een aardige vent en waren zijn prestaties als renner verbazingwekkend en inspirerend, maar als hoofdpersoon voor een boek was hij veel te keurig; hij was eenvoudigweg te saai.

Een paar weken later kwam ik erachter dat ik het mis had. Zoals nieuwsberichten de maanden en jaren daarop zouden laten zien, had de brave padvinder een tweede leven geleid dat rechtstreeks uit een spionageroman leek te komen: codenamen, geheime telefoons, betalingen van tienduizenden dollars in cash aan een beruchte Spaanse dokter en een medicijnvriezer met de naam Siberië waarin bloed werd bewaard voor gebruik in de Tour de France. Later onthulde een Spaans politieonderzoek dat Hamilton niet bepaald de enige was: tientallen andere toppers hadden dergelijke geraffineerde programma's. In weerwil van alle bewijs hield Hamilton vol dat hij onschuldig was. Zijn beweringen werden verworpen door de antidopingautoriteiten: Hamilton werd voor twee jaar geschorst en verdween prompt van het radarscherm.

Nu het onderzoek naar Armstrong in een stroomversnelling kwam, deed ik wat onderzoek. In de artikelen viel te lezen dat Hamilton bijna veertig was en gescheiden, en dat hij in Boulder in Colorado woonde, waar hij actief was als personal trainer. Na zijn schorsing had hij een kortstondige poging gedaan om zijn comeback te maken, die was geëindigd toen hij positief testte op een niet-prestatieverhogend middel dat hij nam tegen zijn klinische depressie, waar hij sinds zijn jeugd last van had. Hij gaf geen interviews. Een voormalig ploeggenoot noemde Hamilton 'het Raadsel'.

Ik had zijn e-mailadres nog en schreef hem:

Hallo Tyler,

Ik hoop dat het goed met je gaat.

Lang geleden heb je gevraagd of ik samen met jou een boek wilde schrijven.

Als je daar nog steeds interesse in hebt, zou ik het heel leuk vinden om erover te praten.

Groeten,

Dan

Een paar weken later vloog ik naar Denver om Hamilton te ontmoeten. Toen ik de terminal uitliep zag ik hem achter het stuur van een grijsmetallisch SUV zitten. Hamiltons jongensachtigheid had harde trekjes gekregen, zijn haar was langer en vertoonde grijze plukken en naast zijn ooghoeken zaten kleine, diepe rimpels. Toen we wegreden, opende hij een doosje snus.

‘Ik heb geprobeerd om ermee te stoppen. Het is een smerige gewoonte. Maar het helpt tegen alle stress. Of in ieder geval voelt het zo.’

We gingen een restaurant binnen, maar Hamilton vond het er te druk en koos er een iets verderop waar minder mensen waren. Hij nam een tafeltje achterin, waarop twee brandende kaarsen stonden, en keek om zich heen. En toen leek het of de man die de ergste pijn kon verdragen – de man die nog liever zijn tanden tot de wortels afknarste dan op te geven – ieder moment in huilen kon uitbarsten. Niet van verdriet, maar van opluchting.

‘Sorry,’ zei hij na een tijdje. ‘Het voelt alleen zo fijn om hier eindelijk over te kunnen praten.’

Ik begon met de grote vraag: Waarom had Hamilton eerder gelogen over zijn eigen dopinggebruik? Hamilton sloot zijn ogen. Toen deed hij ze weer open, ik kon zijn verdriet zien.

‘Luister, ik loog. Ik dacht dat dat de minste schade zou aanrichten. Probeer je je mijn situatie voor te stellen. Als ik de waarheid zou hebben verteld, zou alles voorbij zijn. De sponsor van de ploeg zou ermee ophouden en vijftig mensen, vijftig vrienden van me, zouden hun baan verliezen. Mensen om wie ik geef. Als ik de waarheid verteld zou hebben, zou ik nooit meer kunnen wielrennen. Mijn naam zou onherstelbaar beschadigd zijn. En je kunt niet maar een deel vertellen, je kunt niet zeggen: Het was alleen maar ik, en alleen maar één keer. De waarheid is te groot, er zijn te veel mensen bij betrokken. Of je vertelt alles, of je vertelt niets. Er is geen tussenweg. Dus ja, ik koos ervoor om te liegen. Ik ben niet de eerste die dat heeft gedaan, en ik zal ook niet de laatste zijn. Soms lieg je zo veel dat je er zelf in gaat geloven.’

Hamilton vertelde me dat hij een paar weken daarvoor een dagvaarding had gekregen en onder ede voor het gerecht van Los Angeles was verschenen.

‘Voordat ik naar binnen ging, dacht ik er heel lang over na. Ik wist dat ik niet tegen hen kon liegen, geen sprake van. Dus ik besloot dat als ik de waarheid zou gaan vertellen, ik ook echt alles zou vertellen. Honderd procent, het hele verhaal. Ik besloot dat geen vraag me daarvan zou weerhouden. En dat heb ik dan ook gedaan. Ik heb een getuigenis van zeven uur afgelegd en ik heb zo goed mogelijk op al hun vragen antwoord gegeven. Ze bleven vragen stellen over Lance – ze wilden dat ik hem zou beschuldigen. Maar ik heb altijd vooral met de vinger naar mezelf gewezen. Ik gaf hun inzicht in hoe het hele systeem werkte en zich in de loop der jaren ontwikkelde, en hoe niet één persoon erbuiten gelaten kon worden. Het was iedereen. Iedereen.’

Hamilton deed zijn rechter- en zijn linkermouw omhoog. Hij legde zijn handen open op tafel en strekte zijn armen uit. Hij wees op de bovenkant van zijn onderarm, naar allemaal kleine litteken-tjes over de lengte van zijn aderen. ‘Allemaal hebben we dit soort littekens,’ zei hij. ‘Het is als het brandmerk van een broederschap. Als ik in de zon lig en bruin word zie je ze en moet ik er een verklaring voor verzinnen: ik vertel mensen dat het snijwondjes zijn van een valpartij.’

Ik vroeg hem hoe hij er al die jaren in was geslaagd om nooit positief te testen, en hij lachte droog.

‘De tests zijn makkelijk te misleiden,’ zegt hij. ‘We liggen heel, heel erg ver voor op de tests. Zij hebben hun artsen en wij hebben de onze. En onze artsen zijn beter. Bovendien wil de UCI [de Internationale Wielervederbond, het bestuursorgaan van de sport] sommige jongens sowieso niet pakken. Waarom zouden ze? Het zou hun geld kosten.’

Ik vroeg waarom hij zijn verhaal nu wel wilde vertellen.

‘Ik heb zo veel jaren mijn mond gehouden,’ zei hij. ‘Ik heb het zolang in mezelf verborgen gehouden. Ik heb nooit eerder het hele verhaal van begin tot eind verteld, en dus heb ik het nooit gezien of gevoeld. Toen ik eenmaal begon de waarheid te vertellen, was het of er een dam in mijn binnenste doorbrak. En het voelt zo ongelooflijk goed om het te vertellen, ik kan je niet zeggen hoe heerlijk het is. Ik had het idee eindelijk van die last op mijn schouders

verlost te zijn, en als ik dat gevoel heb weet ik dat ik de juiste keuze heb gemaakt, voor mezelf en voor de toekomst van de sport.

De volgende ochtend kwam Hamilton naar me toe op mijn hotelkamer. Ik stelde drie basisregels op:

- 1 Ieder onderwerp was bespreekbaar.
- 2 Hamilton zou me inzage geven in zijn dagboeken, foto's en bronnen.
- 3 Alle gegevens moesten zo mogelijk onafhankelijk bevestigd worden.

Hij stemde er zonder aarzeling mee in.

Die dag interviewde ik Hamilton acht uur lang – de eerste van meer dan zestig interviewsessies. In december bezochten we een week lang alle belangrijke locaties in Spanje, Frankrijk en Monaco. Om Hamiltons relaas te verifiëren en kracht bij te zetten, sprak ik met talrijke onafhankelijke bronnen: ploeggenoten, mecaniciens, artsen, vriendinnen en vrouwen, ploegassistenten en vrienden – en daarbij nog acht voormalige U.S. Postal Service-renners; sommigen van hen kwamen voor de eerste keer over de brug.

In de loop van ons contact had ik het idee dat Hamilton niet zozeer zijn verhaal vertelde, als wel dat het verhaal, dat er in een stortvloed uitkwam, hem vertelde. Hij heeft een uitzonderlijk goed geheugen en bleek uiterst betrouwbaar wat zijn herinneringen betreft, waarschijnlijk het gevolg van de zo intense ervaringen die ze betroffen. Hamiltons vermogen om af te zien, kwam ook goed van pas. Hij spaarde zichzelf niet en spoorde me aan om te gaan praten met mensen die misschien niet zo'n positief beeld van hem hadden. In zekere zin raakte hij net zo geobsedeerd met het onthullen van de waarheid als hij ooit was geweest met het winnen van de Tour de France.

De interviews strekten zich over bijna twee jaar uit. Af en toe voelde ik me net een priester die de biecht afnam; andere keren als een psychiater. In de loop der tijd zag ik hoe het vertellen Hamilton veranderde. Onze relatie bleek voor ons beiden een reis te zijn.

Voor Hamilton was het een reis om de leugens achter zich te laten en een normaal leven te gaan leiden, voor mij een reis naar de kern van deze nooit eerder getoonde wereld.

Het bleek dat het verhaal dat hij vertelde niet over doping ging: het ging over macht. Het ging over een gewone jongen die zichzelf opwerkte naar de top van een uitzonderlijke wereld, die leerde om een schimmig spelletje schaak in strategie en informatie te spelen op het randje van het menselijke kunnen. Het ging over een corrupte maar vreemd grootmoedige wereld, waar je ieder chemisch middel dat er bestond zou slikken om sneller te gaan, maar op je tegenstander zou wachten als die een valpartij had. En bovenal ging het over de ondraaglijke spanning die een verborgen leven met zich meebrengt.

‘Ooit was ik een normaal mens met een normaal leven,’ zei hij. ‘De volgende dag stond ik op een straathoek in Madrid met een geheime telefoon, een gaatje in mijn arm en helemaal onder het bloed, te hopen dat ik niet gearresteerd zou worden. Het was volkomen idioot. Maar het leek in die tijd zo te moeten zijn.’

Hamilton sprak soms zijn angst uit dat Armstrong en zijn machtige vrienden iets tegen hem zouden ondernemen, maar hij sprak nooit zijn haat tegen hem uit. ‘Ik kan Lance begrijpen,’ zei Hamilton. ‘Ik begrijp wie en wat hij is. Hij maakte dezelfde keus die we allemaal maakten: om het spel mee te spelen. Toen begon hij de Tour te winnen en liep het uit de hand, en de leugens werden groter en groter. Nu heeft hij geen keuze meer. Hij moet blijven liegen, om mensen ervan te overtuigen het te laten rusten. Hij kan niet meer terug. Hij kan de waarheid niet meer vertellen. Hij zit klem.’

Armstrong reageerde niet op het verzoek om een interview voor dit boek. Zijn advocaten maakten evenwel duidelijk dat hij alle dopingbeschuldigingen met kracht ontkent. Zoals Armstrong in een verklaring zei die hij uitgaf nadat op 12 juni 2012 het Amerikaanse antidopingagentschap (USADA) hem, zijn trainer dokter Ferrari en vier van zijn Postal-ploeggenoten dopingsamenzwering ten laste legde: ‘Ik heb nooit doping gebruikt en, in tegenstelling tot velen die mij beschuldigen, heb ik vijftig jaar lang duur-

sport bedreven en meer dan 500 dopingtests ondergaan zonder ooit positief te zijn bevonden.’

Veel van Armstrongs collega’s die door de USADA zijn beschuldigd, hebben ook bij hoog en laag ontkend iets met doping te maken te hebben gehad, met inbegrip van de voormalige Postalploegleider Johan Bruyneel, dokter Luis del Moral en dokter Ferrari. In een interview met *The Wall Street Journal* zei Del Moral dat hij nooit verboden middelen heeft verstrekt of illegale methodes op sporters heeft toegepast. In een verklaring op zijn website zei Bruyneel: ‘Ik ben nooit betrokken geweest bij welke dopingactiviteit dan ook en ik ben onschuldig wat betreft alle aanklachten.’ In een verklaring per e-mail zei Ferrari: ‘Men heeft nog NOOIT in mijn leven epo of testosteron bij me gevonden. Ik heb NOOIT aan een sporter epo of testosteron gegeven.’ Dokter Pedro Celaya en Pepe Martí, de assistent van dokter Del Moral, die ook werden aangeklaagd door USADA, vaardigden geen publieke verklaringen uit. Alle vijf reageerden ze niet op uitnodigingen tot een interview voor dit boek. Bjarne Riis, die in 2002 en 2003 Hamiltons ploegleider bij csc, gaf de volgende verklaring: ‘Alle beschuldigingen die tegen mij worden geuit, bedroeven mij echt zeer. Maar aangezien dit helaas niet de eerste keer is dat iemand mij in diskrediet probeert te brengen, en waarschijnlijk ook niet de laatste keer, wil ik geen enkel commentaar leveren op deze beschuldigingen. Persoonlijk ben ik ervan overtuigd mijn plaats in de wielwereld te verdienen, en dat ik mijn bijdragen heb geleverd aan de strijd tegen doping in de sport. Ik heb mijn dopinggebruik opgebiecht, ik heb een sleutelrol gespeeld bij de totstandkoming van het biologische paspoort en ik leid een ploeg die een duidelijk antidopingbeleid voert.’

‘Het punt is dat Lance altijd anders was dan de anderen,’ zei Hamilton. ‘Wij wilden allemaal winnen. Lance *moest* winnen. Hij moest er honderd procent zeker van zijn dat hij won, elke keer weer, en daardoor deed hij dingen die in mijn optiek te ver gingen. Ik begrijp dat hij heel veel goeds heeft gedaan voor heel veel mensen, maar nog altijd is het niet goed te praten. Moet hij worden vervolgd, moet hij de gevangenis in voor wat hij heeft gedaan? Ik

vind van niet. Maar had hij zeven keer de Tour de France op rij moeten winnen? Absoluut niet. Dus ja, ik vind dat mensen het recht hebben om de waarheid te kennen. Mensen moeten weten hoe het allemaal in werkelijkheid is gegaan, en dan kunnen ze hun eigen conclusies trekken.¹

In het spel komen

Ik ben goed in pijn.

Ik weet dat het raar klinkt, maar het is zo. Op elk ander gebied in het leven ben ik een doorsneepersoon. Ik ben geen bolleboos. Ik heb geen bovenmenselijke reflexen. Ik ben 1,73 meter lang, weeg 73 kilo schoon aan de haak. Als je me op straat zou tegenkomen, zou ik je niet opvallen. Maar in situaties waarin er mentaal en fysiek het uiterste wordt gevergd, heb ik een gave. Ik kan doorgaan *wat er ook gebeurt*. Hoe zwaarder het wordt, hoe beter ik ben. Ik ben geen masochist wat dat aangaat, want ik heb een methode. Het geheim is: je kunt de pijn niet uitschakelen. Je moet hem omarmen.

Ik denk dat het deels door mijn familie komt. Hamiltons zijn taaie lieden; dat zijn we altijd geweest. Mijn voorouders waren opstandige Schotten van een krijgsvanthebende clan. Mijn grootvaders waren avontuurlijke types: skiërs en liefhebbers van de buitenlucht. Opa Carl was een van de eersten die van Mount Washington naar beneden skieden, opa Arthur was bemanningslid op een stoomschip naar Zuid-Amerika. Mijn moeder en vader leerden elkaar kennen toen ze ver van de bewoonde wereld aan het skiën waren op Tuckerman Ravine, de steilste, gevaarlijkste afdaling in het noordoosten – hun versie van een rustig, romantisch afspraakje, neem ik aan. Mijn vader had een winkel in kantoorbenodigdheden in de buurt van Marblehead, een kustplaatsje met twintigduizend inwoners ten noorden van Boston. De zaken liepen wisselend; zoals opa Arthur vaak zei, aten we de ene keer biefstuk en dan weer hamburgers. Maar mijn vader vond altijd een

manier om er weer bovenop te komen. Toen ik klein was, zei hij steeds weer tegen me dat het er niet om ging hoe groot de hond in de strijd was, maar hoe groot de strijd in de hond. Ik weet dat het een cliché is, maar ik geloofde er met volle overtuiging in – en nog steeds.

We woonden in een oud geel *saltbox house* op 37 High Street, in de middenstandswijk van de stad. Ik was het jongste kind van drie, na mijn broer Geoff en mijn zus Jennifer. Er woonden meer dan twintig kinderen van ongeveer dezelfde leeftijd binnen twee huizenblokken. Het was de tijd dat ouders nog niet nadachten over opvoeding, dus we zwierven rond en kwamen alleen naar binnen om te eten en te slapen. Het was eigenlijk meer een eindeloze reeks wedstrijdjes dan een kindertijd: rolhockey op straat, zeilen en zwemmen in de zomer, sleeën, schaatsen en skiën in de winter. We haalden flink wat kattenkwaad uit: stiekem aan boord gaan van jachten van rijkelui en ze gebruiken als jeugdhonk, met een Big Wheels-driewieler van de steile hellingen van Dunn's Lane slalommen, het uitvinden van een nieuwe sport genaamd Walter Payton Hogspringen – je kiest het mooiste huis met de hoogste heg en je duikt eroverheen zoals football-speler Walter Payton over de verdedigingslinie placht te springen. Als de bewoners naar buiten kwamen, was het rennen voor je leven.

Mijn ouders verlangden niet veel van ons, behalve dat we altijd de waarheid vertelden, hoe dan ook. Mijn vader zei een keer tegen me dat als we ooit een familiewapen zouden krijgen, er dan maar één woord op zou staan: OPRECHTHEID. Zo deed mijn vader zijn zaken, en zo leefden we als gezin. Ook al haalden we ons problemen op de hals – vooral als we ons problemen op de hals haalden –, als we de waarheid onder ogen zagen, werden mijn ouders niet boos.

Dat is een van de redenen waarom ons gezin, op een bepaalde dag in de zomer, in de achtertuin het Mountain Goat Invitational Crazy Croquet Tournament huisvestte. Het Mountain Goat Invitational kent maar één regel: bedrog wordt ten sterkste ontmoedigd. Eigenlijk mag je alles behalve de bal van je tegenstander pakken en in de Atlantische Oceaan smijten (wat, nu ik erover nadenk, best

weleens een keer kan zijn gebeurd). Het was dulle pret – de winnaar werd altijd gediskwalificeerd vanwege vals spelen, en onze vrienden vonden het een goeie grap: de notoir eerlijke Hamiltons die vals speelden bij het leven.

Als jongetje was ik heel strijdlustig en probeerde ik altijd met de grotere jongens te concurreren. Toen ik tien was, had ik al heel wat kwetsuren gehad: gebroken botten, een geperforeerde blinde-darm, verstuikingen en dat soort dingen (de verpleegsters van de Eerste Hulp zeiden voor de grap dat mijn ouders maar beter een tienrittenkaart konden nemen: tien bezoeken, het elfde gratis). Gewone dingen waren de oorzaak: van een hek vallen, van stapelbedden springen, op de fiets naar school aangereden worden door een Chevrolet. Maar iedere keer als ik in de kreukels lag, was mijn moeder er weer om mijn schrammen met een warm washandje te deppen, me te verbinden en een kus te geven, en me de deur weer uit te schoppen.

Ik had een heel goede band met mijn vader, maar met mijn moeder had ik iets bijzonders. Ze was zelf een groot sportvrouw, en toen ik klein was, was zij mijn grote voorbeeld. Elke ochtend deed ze een work-out in de woonkamer – vijftien minuten Jack LaLanne, een soort gymnastiek. Ik stond altijd vroeg op en sloop de trap af om met haar mee te doen. We vormden een curieus duo: een vierjarige en zijn moeder die push-ups en jumping jacks deden. *En-éen-twee-drie-vier, twee-twee-drie-vier...*

Dat was niet het enige waardoor mijn moeder en ik zo'n hechte band hadden. Zolang ik me kan herinneren, heb ik een probleem gehad. Ik kan het niet beter omschrijven dan als iets duisters ergens in mijn achterhoofd, een zwaarmoedigheid die onverwacht komt en weer gaat. Als het opkomt, is het als een zwarte golf die alle energie aan me onttrekt en op me drukt alsof ik honderden meters diep op de bodem van een koude, donkere oceaan zit. Als kind dacht ik dat dat normaal was: ik dacht dat alle mensen wel eens nauwelijks energie hadden om te praten, dat ze dagenlang niets zeiden. Toen ik ouder werd, kwam ik erachter dat die somberheid een naam had: klinische depressie. Het is genetisch bepaald en de vloek op onze familie: mijn oma van moederskant

pleegde zelfmoord, en mijn moeder lijdt er ook aan. Tegenwoordig houd ik het onder controle met medicijnen, in die tijd had ik mijn moeder. Als de donkere golf me overspoelde, was zij er voor me en liet me merken dat ze wist hoe ik me voelde. Ze deed niets bijzonders: ze maakte een kommetje kippenbouillon met vermicelli voor me, of ging met me wandelen, of ze nam me alleen maar op schoot. Maar het hielp veel. Die momenten verbonden ons met elkaar en bezorgden me een grenzeloos verlangen om haar trots te maken, haar te laten zien wat ik allemaal kon. Als ik denk aan de diepste beweegredenen waarom ik sporter wilde worden, geloof ik tot op de dag van vandaag dat dat voor een belangrijk deel kwam door het enorme verlangen om haar trots te maken. *Kijk eens, mama!*

Rond mijn elfde jaar deed ik een belangrijke ontdekking. Het gebeurde toen ik aan het skiën was op Wildcat Mountain in New Hampshire, waar we ieder weekend heen gingen. Wildcat is een beruchte ruige plek om te skiën: steil, ijzig, met het zwaarste weer van het continent. Het ligt in de White Mountains, pal tegenover de Mount Washington-vallei, waar regelmatig de hoogste windsnelheden van Noord-Amerika worden gemeten. Die dag was typisch: vreselijk harde wind, striemende hagel, ijskoude regen. Ik skiede met het Wildcat-team, ging omhoog met de stoeltjeslift en daalde af over een met bamboestokken afgezet wedstrijdparcours, steeds weer opnieuw. Tot ik op een of andere manier een vreemde ingeving kreeg, bijna een dwanggedachte.

Neem de stoeltjeslift niet. Ga in plaats daarvan lopend naar boven.

Dus ik stapte uit de rij voor de lift en begon te lopen. Het was zwaar. Ik moest de ski's op mijn schouder dragen en stappen in het ijs bikken met de neus van mijn zware skischoenen. Mijn teamgenoten in de lift keken op me neer alsof ik gek was geworden, en in zekere zin hadden ze gelijk: een broodmager elfjarig kereltje nam het op tegen de stoeltjeslift. Een paar van mijn teamgenootjes voegden zich bij me. We waren John Henry tegen de stoommachine, onze benen tegen de paardenkracht van die grote malende motor. En zo deden we ons wedstrijdje: omhoog, omhoog, omhoog, stap voor stap. Ik herinner me nog hoe mijn benen

pijn deden, ik voelde mijn hart in mijn keel kloppen, en ik voelde nog iets diepers: ik besepte dat ik maar door kon blijven gaan. Ik hoefde niet te stoppen. Ik kon de pijn horen, maar ik hoefde er niet naar te luisteren.

Die dag werd er iets in me wakker gemaakt. Ik ontdekte dat als ik alles gaf, als ik al mijn energie in een zware, onmogelijke taak stak – als mijn hart bonkte, als het melkzuur door mijn aderen knetterde – ik me dan lekker, normaal, in evenwicht voelde. Ik ben er zeker van dat wetenschappers het zouden uitleggen door te zeggen dat de endorfine en de adrenaline de chemie in mijn hersenen tijdelijk veranderden, en misschien zouden ze gelijk hebben. Maar alles wat ik wist, was dat hoe dieper ik ging, hoe beter ik me voelde. Inspanning was mijn ontsnapping. Ik denk dat ik daarom altijd op kon tegen jongens die groter en sterker waren en die beter scoorden bij fysiologische tests. Omdat tests de bereidheid om te lijden niet kunnen meten.

Laat ik mijn vroege sportcarrière samenvatten. Eerst deed ik aan skiën, op regionaal, nationaal niveau, met Olympische aspiraties. Buiten het seizoen deed ik aan wielrennen om in vorm te blijven, en op de middelbare school won ik wat wedstrijden in mijn leeftijdsklasse – ik was een behoorlijke wielrenner, maar zeker niet nationale top. Vervolgens brak ik in mijn tweede jaar aan de universiteit van Colorado mijn rug tijdens een training zonder ski's, en dat betekende het einde van mijn skicarrière. Tijdens mijn herstel stak ik al mijn energie in het fietsen, en deed Grote Ontdekking Nummer Twee: ik was *gek* op fietsen. Wielrennen combineerde het opwindende van skiën met het hersenwerk van schaken. En het mooiste (voor mij), het beloonde het vermogen om te kunnen lijden. Hoe beter je kon lijden, hoe beter je was. Een jaar later, in 1993, was ik nationaal universiteitskampioen wielrennen. De zomer daarop behoorde ik tot de betere amateurrenners van het land, was lid van de Amerikaanse nationale ploeg en Olympisch gegadigde. Het was waanzinnig, onwaarschijnlijk, en ik had het gevoel mijn bestemming gevonden te hebben.

In het voorjaar van 1994 was het leven van een heerlijke eenvoud. Ik was drieëntwintig, woonde in een klein appartement in

Boulder en leefde op Ramen-noedels en kant-en-klare pizzabodem besmeerd met pindakaas. De nationale ploeg betaalde maar een heel bescheiden loontje en om de eindjes aan elkaar te knopen begon ik het bedrijfje Flatiron Hauling, dat bestond uit mezelf en een Ford-flatbedtruck uit 1973. Ik plaatste een advertentie in de *Boulder Daily Camera* met de slagzin die mijn motto als sporter had kunnen zijn: ‘Geen Klus te Klein of te Zwaar.’ Ik haalde boomstronken, schroot en één keer iets wat leek op een ton hondenpoep uit achtertuinen van mensen. En toch was ik gelukkig met waar ik stond: aan de voet van de enorme ladder van de wielwereld, omhoogkijkend en me afvragend hoe hoog ik zou kunnen komen.

En toen leerde ik Lance kennen. Het was mei 1994, een regenachtige middag in Wilmington in Delaware, en ik deed mee aan een wielervedstrijd die de Tour DuPont heette: twaalf dagen, 1.600 kilometer, 112 renners, met inbegrip van vijf van de negen sterkste ploegen ter wereld. Lance en ik waren ongeveer even oud, maar we wilden wat anders. Lance wilde winnen. Ik wilde zien of ik mee kon komen, of ik bij de grote jongens hoorde.

Hij was al een naam. De herfst daarvoor had hij het wereldkampioenschap in het Noorse Oslo gewonnen. Ik had het nummer van *Velo News* met zijn foto en ik kon zijn verhaal wel dromen: de Texaan die geen vader had en wiens moeder hem als tiener had gekregen, het triatlonwonderkind dat was overgestapt op het wielrennen. In de artikelen werden woorden als ‘onstuimig’ en ‘onbezonnen’ gebruikt om zijn persoonlijkheid te beschrijven. Ik had gezien hoe Armstrong bij de eindstreep in Oslo zijn overwinning had gevierd met een vreugdedansje: kusjes wegblazend, vuisten in de lucht, opzichtig vertoon voor het publiek. Veel mensen – oké, zo’n beetje alle mensen – vonden Lance verwaand. Maar ik vond zijn energie, zijn uitdagende manier van doen, wel mooi. Als Armstrong werd gevraagd of hij de tweede Greg LeMond was, dan zei hij: ‘Nee, ik ben de eerste Lance Armstrong.’

Er deden een heleboel Lance-verhalen de ronde. Een ging over de keer dat wereldkampioen Moreno Argentin Armstrong per ongeluk met de verkeerde naam aansprak omdat hij hem aanzag voor Andy Bishop, ploeggenoot van Lance. Armstrong werd woe-

dend. ‘Rot op, Chiappucci!’ schreeuwde hij, waarbij hij Argentijn aansprak met de naam van zijn ploeggenoot. Een ander verhaal vond plaats tijdens de Tour DuPont van het jaar daarvoor. Een Spaanse renner had geprobeerd de Amerikaan Scott Mercier van de weg te drukken, en Armstrong had het voor zijn landgenoot opgenomen door naar de Spanjaard toe te rijden en hem te zeggen dat hij moest kappen – en dat deed de Spanjaard dan ook. Al die verhalen kwamen in wezen op hetzelfde neer: Lance was Lance, de eigengereide Amerikaanse cowboy die het bolwerk van het Europese wielrennen bestormde. Ik vond die verhalen heerlijk, want ik droomde er ook van om dat bolwerk te bestormen.

De dag voorafgaand aan de start liep ik rond en staarde naar gezichten die ik alleen maar in wielertijdschriften had gezien. De Russische winnaar van Olympisch goud Vjatsjeslav Ekimov, met zijn matje en zijn sovjetfrons. De Mexicaanse klimmer Raúl Alcalá, de sluipmoordenaar die de wedstrijd vorig jaar had gewonnen. George Hincapie, een slungelige, lodderig kijkende New Yorker die werd getipt als de volgende grote Amerikaanse renner. Zelfs drievoudig Tour de France-winnaar Greg LeMond was er, in het laatste jaar voor hij zou stoppen, maar hij zag er nog fris en jeugdig uit.

Je ziet aan de kont en de aderen in zijn benen hoe fit een renner is, en deze konten waren bionisch, kleiner en gespierder dan ik ooit had gezien. Hun geaderde benen zagen eruit als wegenkaarten. Hun armen leken tandenstokers. Op de fiets konden ze op volle snelheid door het meest compacte peloton schieten, met één hand op het stuur. De aanblik die ze boden was inspirerend, het waren net renpaarden.

Naar mezelf kijken – dat gaf een ander gevoel. Als zij volbloedpaarden waren, dan was ik een werkpaard. Ik had een grote kont, en op mijn benen was geen ader te zien. Ik had smalle schouders, skidijen en dikke armen die in de mouwen van mijn shirt geperst zaten als worstjes in hun vel. Daarbij trapte ik de pedalen rond als een pureestamper, en omdat ik aan de kleine kant was, had ik de neiging om mijn hoofd ietwat op te heffen om over de andere renners heen te kunnen kijken, wat me volgens sommige mensen een

lichtelijk verbaasd uiterlijk gaf, alsof ik niet helemaal zeker wist waar ik was. De waarheid was dat ik niet veel te zoeken had in de Tour DuPont. Ik had noch de kracht, noch de ervaring noch de techniek om het op te nemen tegen de Europese profs, laat staan om hen in een bestek van twaalf dagen te verslaan.

Maar ik had mijn zinnen op één ding gezet: de proloog, een individuele tijdrit. Het was een korte rit, slechts 4,8 kilometer, een heuvelig parkoers met een paar verraderlijke klinkerstroken en bochten die zo scherp waren dat er voor de veiligheid strobalen langs geplaatst waren, zoals je wel bij skiwedstrijden ziet. De proloog was weliswaar kort, maar werd gezien als een belangrijke graadmeter voor de vorm, aangezien iedere renner voluit zou gaan. De dag voor de wedstrijd reed ik het parkoers een keer of zes. Ik bestudeerde iedere bocht, onthield hoe scherp ze bij het in- en uitgaan waren, sloot mijn ogen, zag mezelf de wedstrijd rijden.

Op de ochtend van de proloog begon het te regenen. Ik stond in de buurt van het startschavot te praten met de coach van onze nationale ploeg, een tweeëndertigjarig lachebekje genaamd Chris Carmichael. Carmichael was een aardige kerel, maar meer een cheerleader dan een coach. Hij herhaalde graag steeds maar weer zijn stokpaardjes, alsof het de tekst van een popnummer was. Voorafgaand aan de proloog bracht Chris me een serenade met zijn hele greatest hits-album: *Hard rijden, blijf in jezelf, vergeet niet te ademen*. Maar ik luisterde niet echt naar hem. Ik dacht aan de regen en dat die de klinkers spiegelglad zou maken, en dat de meesten van mijn tegenstanders bang zouden zijn om hard door de bocht te gaan. Ik dacht: ik mag dan een beginneling zijn, maar ik heb twee voordelen: ik kan skiën, én ik heb niets te verliezen.

Ik vloog het startschavot af en ging vol de eerste bocht in, met Carmichael in de ploegwagen achter me. Ik bleef vol gaan, voortdurend tot het uiterste. Ik weet wanneer ik op het randje zit want dan proef ik een beetje bloed in mijn mond, en dat bleef ik doen, steeds maar voluit. Dat was het moment dat ik verslingerd raakte aan wielrennen, en waarom ik er nog steeds verslingerd aan ben – de mysterieuze verrassingen die je kunnen overkomen wanneer je alles geeft wat je hebt. Je gaat echt tot het uiterste – tot je spieren

het uitschreeuwen van de pijn, je hart op ontploffen staat, je het melkzuur in je gezicht en je handen voelt trekken – en vervolgens ga je nog een beetje harder, en dan nog een beetje, en dan gebeurt er iets. Soms blaas je jezelf op; andere keren overstijg je het en kom je in een gebied waar de pijn zo hevig wordt dat je helemaal verdwijnt. Ik weet dat dat een beetje zen klinkt, maar zo ervaar ik het. Chris zei altijd dat ik in mezelf moest blijven, maar ik begreep dat nooit zo goed. Voor mij gaat het er juist om dat je *uit* jezelf gaat, om steeds maar diep te gaan en diep te gaan tot je ergens komt waar je nog niet eerder bent geweest, een gebied waarvan je je daarvoor nauwelijks een voorstelling kon maken.

Ik vloog als een raceauto door de bochten en glibberde over de kasseien, maar op een of andere manier bleef ik overeind en uit de buurt van de strobalen. Op de stijgende gedeelten ging ik als een bezetene op de pedalen staan, op de vlakke gedeelten dook ik in elkaar en maalde door. Ik voelde het melkzuur opkomen, door mijn lichaam trekken en in mijn benen, mijn armen, mijn handen en onder mijn vingernagels gaan zitten – lekkere, frisse pijn. De laatste bocht was 90 graden en de kasseien gingen daar over in asfalt. Ik bleef overeind, kwam uit de bocht en zette aan voor het laatste stuk naar de finish. Toen ik over de streep ging, wierp ik een blik op de klok: 6 minuten, 32 seconden.

Derde plaats.

Ik knipperde met mijn ogen. Keek opnieuw.

Derde plaats.

Niet 103de. Niet 30ste. Derde plaats.

Carmichael was stomverbaasd, verbijsterd. Hij vloog me om de nek en zei: 'Jij bent echt niet te geloven, mafkees.' Daarna bleven we naar de andere renners kijken, in de veronderstelling dat er een heleboel onder mijn tijd zouden gaan komen. Maar de ene renner na de andere kwam over de streep, en ik bleef derde.

Ekimov – drie seconden langzamer.

Hincapie – drie seconden langzamer.

LeMond – één seconde sneller.

Armstrong – elf seconden langzamer.

Toen de laatste renner finishte, was ik zesde.

Toen het peloton de volgende dag Wilmington uit reed voor de eerste etappe, vroeg ik me af of een van de profs iets tegen me zou zeggen; misschien hallo, iets aardigs. Maar geen van hen deed dat – niet Alcalá, niet Ekimov, niet LeMond. Ik was teleurgesteld, en ook opgelucht. Ik vond het niet erg om anoniem te zijn. Ik herinnerde mezelf eraan dat ik maar een amateur was, een werkpaard, een nobody.

Toen voelde ik, na ongeveer vijftien kilometer, een vriendelijk klopje op mijn rug. Ik draaide me om en zag het gezicht van Lance, op een halve meter afstand van het mijne. Hij keek me recht aan.

‘Hé Tyler, goed gereden gisteren.’

Ik ben niet bepaald de eerste die het zegt, maar Lance heeft een heel dwingende manier van praten. Ten eerste is hij altijd even een halve seconde stil voordat hij iets zegt. Hij kijkt je alleen maar aan, peilt je, en zorgt ervoor dat je hem ook peilt.

‘Bedankt,’ zei ik.

Hij knikte. Er sprong iets over tussen ons – respect? Herkenning? Wat het ook was, het voelde behoorlijk cool. Voor de eerste keer had ik het gevoel dat ik er misschien bij ging horen.

We reden door. Nieuweling zijn in het profpeloton is een beetje als rijles op de snelweg van Los Angeles: doorrijden, of anders... Halverwege de etappe ging ik, onvermijdelijk, in de fout. Ik ging naar de zijkant van de weg en sneed per ongeluk een stevig gebouwde Europeaan af, waarbij ik bijna zijn voorwiel raakte. Hij werd kwaad. Niet zomaar kwaad, maar overdreven kwaad; hij zwaaide met zijn armen en schreeuwde tegen me in een taal die ik niet verstond. Ik draaide me om om mijn excuses te maken maar daardoor slingerde ik nog meer en Meneer de Europeaan schreeuwde nog harder, andere renners begonnen naar me te kijken en ik ging dood van schaamte. Meneer de Europeaan kwam naast me rijden, zodat hij recht in mijn gezicht kon schreeuwen.

Toen kwam er iemand tussen de boze Europeaan en mij in rijden. Lance. Hij legde zijn hand op de schouder van Meneer de Europeaan en gaf hem een zacht maar beslist duwtje, waarmee hij een duidelijke boodschap afgaf: wegwezen. En terwijl hij dat deed,

keek hij Meneer de Europeaan strak aan en daagde hem uit tegen hem in te gaan. Ik was Lance zo dankbaar dat ik hem wel om de hals had kunnen vliegen.

De dagen die volgden, zakte ik net als de andere werkpaarden terug in het klassement. Lance werd sterker. Aan het einde van de vijfde etappe, een tijdrif, wist hij aan een ramp te ontkomen toen hij door geknoei van de verkeersregelaars bijna werd overreden door een vrachtwagen die op het parkoers reed. Lance zag de vrachtwagen echter aankomen en wist door een gaatje te schieten, met aan beide kanten ongeveer een centimeter ruimte. Die dag werd hij tweede achter Ekimov. Na afloop wilde de pers het hebben over de bijna-botsing – hij had dood kunnen zijn! Maar Lance niet. In plaats daarvan had hij het erover dat hij de etappe had moeten winnen. Dat was Lance in een notendop: aan de dood ontsnapt, en dan boos zijn omdat je niet hebt gewonnen.

Al met al was ik tamelijk onder de indruk van de Texaan. Maar in juli gebeurde er iets waardoor ik écht onder de indruk was. Dat was toen ik, veilig op televisie, Lance de Tour de France zag rijden – de zwaarste koers ter wereld, drie weken lang, 4.000 kilometer. De eerste paar dagen reed hij behoorlijk sterk. Tot de negende etappe, een tijdrif over 64 kilometer: de wedstrijd van de waarheid, waarbij om de minuut een rijder start voor zijn eenzame strijd tegen de klok. Ik keek vol ongeloof toe hoe Tourwinnaar Miguel Indurain Lance voorbijging. Eigenlijk doet ‘voorbijging’ geen recht aan hoeveel sneller de Spanjaard reed. Het was eerder ‘van de weg geblazen’. In een tijdsbestek van dertig seconden zette Indurain een achterstand van zo’n twintig fietslengten om in zo’n grote voorsprong dat hij bijna uit beeld verdween. Die dag verloor Lance meer dan zes minuten, heel erg veel. Een paar dagen later stapte hij af – het tweede opeenvolgende jaar dat hij de eindstreep niet haalde.

Ik keek en dacht: *alle machtig*. Ik wist hoe sterk Lance nog maar twee maanden daarvoor had gereden en hoe goed hij kon afzien. Ik had hem dingen op de fiets zien doen die ik amper voor mogelijk had gehouden, en toch had je daar Indurain die Lance een werkpaard liet lijken.

Ik had altijd gehoord dat de Tour de France zwaar was, maar toen pas zag ik in dat hij onvoorstelbare kracht, hardheid en afzien vergde. En het was ook het moment dat ik me realiseerde dat ik, meer dan wat ook, de Tour wilde rijden.

Ik hoopte dat mijn succesje in de Tour DuPont een profploeg zou zijn opgefallen. Dat leek niet zo te zijn. De zomer van 1994 bleef ik als amateur rijden en luisterde naar het steeds zouteloze cheerleading van Coach Carmichael. Als ik niet fietste deed ik mijn tadelwerkzaamheden, verfdde huizen en wachtte op een telefoontje.

Op een middag in oktober, toen ik het huis van mijn burens aan het schilderen was, ging mijn telefoon. Ik sprintte naar binnen, onder de verfspatten, en nam de hoorn met mijn vingertoppen op. De stem aan de andere kant was krakend, bevelend en ongeduldig – de stem van God, als God met Zijn verkeerde been uit bed was gestapt.

‘Wat moet er gebeuren wil je bij ons in de ploeg komen?’ vroeg Thomas Weisel.

Ik probeerde het cool te spelen. Ik had nooit eerder met hem gesproken, maar net als iedereen kende ik het levensverhaal van Weisel: in de vijftig, afgestudeerd aan Harvard, bankier en miljonaar, voormalig topschaatser, wielrenner en, vooral, een winnaar. Het komende decennium zouden dit soort jongens er in overvloed zijn, CEO’s die fans waren van duursporten en golfclubs inruilden voor een racefiets. Weisel was het prototype van zijn soort. Voor hem was het leven een wedstrijd die werd gewonnen door degene die het hardst was, het sterkst, hij die had wat er nodig was. Weisels motto was: *Doe het, goddomme*. Ik hoor die krakende stem nog steeds: *Doe het gewoon. Doe het, goddomme*.

Weisel wilde een Amerikaanse ploeg formeren om de Tour de France te winnen. Dat was, zoals al meerdere mensen hadden gezegd, zoiets als een Franse honkbalploeg oprichten om de World Series te winnen. Daarbij, je kon niet zomaar een ploeg beginnen en aan de Tour meedoen – jouw ploeg moest een uitnodiging krijgen van de organisatie, een uitnodiging op basis van de resultaten bij belangrijke Europese koersen. Dat was niet eenvoudig. Sterker

nog, het was zo moeilijk dat Weisels hoofdsponsor, Subaru, hem de herfst daarvoor had laten vallen, waardoor het nu alleen nog Weisel tegen de rest van de wereld was. Met andere woorden, precies zoals hij het graag had.

Hierbij een anekdote over Weisel. Toen hij eind veertig was, besloot hij zich serieus op het wielrennen te gaan richten. Dus huurde hij Eddie Borysewicz in, de coach van de Olympische wielerploeg en de godfather van het Amerikaanse wielrennen.¹

Twee keer per week vloog Weisel van San Francisco naar San Diego om van tien uur 's ochtends tot vijf uur 's middags met Eddie B. te trainen. In de winter hing er een foto van zijn grootste concurrent aan de muur van Weisels krachthok 'om me eraan te herinneren waarom ik zo hard werkte'. Weisel won uiteindelijk die wereldkampioenschappen in zijn leeftijdscategorie en vijf nationale titels op de weg en op de baan.

'Was het het allemaal waard?' vroeg een vriend naderhand.

'Ja, maar alleen maar omdat ik won,' zei Weisel.

Weisels karakter leek op dat van Lance (later, bij Postal, haalden wij renners vaak hun stemmen door elkaar). In 1990 contracteerde Weisel Lance voor zijn Amerikaanse profwielerploeg, Subaru-Montgomery, toen Lance nog maar negentien was. De twee konden niet goed met elkaar overweg: volgens de meesten omdat ze te veel op elkaar leken. Weisel had Armstrong laten vertrekken, en Armstrong was drie jaar later wereldkampioen geworden – een zeldzaam voorbeeld van Weisel die het gevoel de overhand laat krijgen boven zakelijke kansen.

Weisel vertelde dat hij een paar andere goede Amerikaanse renners had binnengehaald – Darren Baker, Marty Jemison en Nate Reiss – en Eddie B. als coach had ingehuurd. De ploeg zou Montgomery-Bell gaan heten. Hoeveel ik wilde voor een jaar? Ik aarzelde. Als ik te hoog zou gaan zitten, zou ik achter het net kunnen vissen. Maar ik wilde ook niet te laag gaan. Dus noemde ik een bedrag daartussenin. Dertigduizend dollar.

'Voor elkaar,' bromde Weisel en ik bedankte hem uitvoerig en hing op. Ik belde mijn ouders om hun het nieuws te vertellen: ik was nu officieel een professionele wielrenner.

Het eerste jaar van het Weisel Experiment verliep heel aardig. In 1995 reden we voornamelijk in de Verenigde Staten, met een paar reizen naar Europa om aan kleinere wedstrijden mee te doen. De ploeg was een mengeling: vooral jongere Amerikanen, met een enkele wat meer ervaren Europese renner. Hoewel Eddie soms wat chaotisch was (op weg naar en van wedstrijden verdwaalden we nogal eens, en het wedstrijdschema bleef maar veranderen), maakte het rommelige het allemaal heel gemakkelijk en zorgde ervoor dat de ploeg hechter werd. Bovendien wisten de meesten van ons niet beter. Op een middag gaf een soigneur, een verzorger, mij mijn eerste injectie. Het was volstrekt legaal – ijzer en vitamine B – maar het was ook een beetje verontrustend, die aanblik van de naald die in mijn bil verdween. Hij zei me dat het voor mijn gezondheid was, omdat ik uitgeput was door alle wedstrijden die ik achter de rug had. Per slot van rekening was wielrennen de zwaarste sport ter wereld; het verstoorde je balans, en de vitamines herstelden dat weer. Zoals bij astronauten, zei hij.

Wij renners hadden bovendien wel belangrijkere dingen aan ons hoofd. We probeerden elkaar de loef af te steken met imitaties van Eddie B.'s Poolse accent, waarbij 'you' een Brooklynese 'youse' werd en alle werkwoorden in het meervoud stonden. *Youse must attacks now! Youse must attacks!* Weisel was ook altijd aanwezig bij belangrijke koersen, bijna als een tweede coach. Als we een overwinning boekten, werden zijn ogen vochtig en knuffelde hij iedereen alsof we zojuist de Tour de France hadden gewonnen. Waarschijnlijk heb ik hem aan het huilen gebracht toen we naar een bescheiden koers in Nederland gingen, de Teleflex Tour, en ik eerste werd in het algemeen klassement. Niet echt 's werelds belangrijkste koers, maar het gaf een mooi gevoel – weer een teken dat ik misschien thuishoorde in deze sport. En bovendien had ik het geld nodig: ik had mijn oog laten vallen op een huis in Nederland in Colorado, een klein, slaperig plaatsje niet ver van Boulder. Het was niks bijzonders, niet meer dan honderdveertig vierkante meter, met een kleine veranda van waar ik uitzicht had op de bergen. Maar voor mij betekende het een gevoel van vastigheid, een plek voor mezelf.

In 1996 haalde Weisel voormalig winnaar van Olympisch goud Mark Gorski binnen als algemeen manager. Een paar maanden later kwam Gorski met het grote nieuws: de U.S. Postal Service, de Amerikaanse postierijen, had zich voor drie jaar aan de ploeg verbonden als hoofdsponsor, met loonsverhogingen zodat de ploeg kon groeien. Weisel en Gorski gingen aan de slag om de ploeg aan te vullen met jongere renners, en completeerden hem met Andy Hampsten, de succesvolste Amerikaanse renner sinds Greg Le-Mond. Hampsten had de Giro, de Ronde van Zwitserland en de Ronde van Romandië gewonnen.

Het plan voor 1996-1997 was om Postal in Europa op de kaart te zetten. We zouden aan belangrijkere wedstrijden gaan deelnemen en hopelijk in 1997 een uitnodiging verdienen voor wat Weisel graag aanduidde als 'Tour de Fucking France'. Wij trokken ons op aan Weisels vastberadenheid. We waren optimistisch en gemotiveerd, vooral met Hampsten als kopman. In het voorjaar van 1996 vertrokken we vol goede moed naar Europa. We wisten dat het zwaar zou gaan worden, maar we zouden vast wel een manier vinden om te slagen.

We hadden geen flauw benul.

Eerste druk 2012
Achtste, herziene druk 2013

ISBN 978 90 263 2693 6

© 2012 by Tyler Hamilton and Daniel Coyle

© 2012, 2013 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos *uitgevers*,
Amsterdam en Gies Aalberts, Edwin Krijgsman en Erik de Vries

© 2013 nawoord Tyler Hamilton en Daniel Coyle

Oorspronkelijke titel *The Secret Race. Inside the Hidden World of the
Tour de France: Doping, Cover-ups, and Winning at all Costs*

Oorspronkelijke uitgever Bantam Books/Random House

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustraties © Gregorio Borgia/Associated Press (foto Tyler Hamilton);

© Beatrice De Gea/Hollandse Hoogte (foto Lance Armstrong)

Foto's auteurs © Tim de Waele/Corbis/Hollandse Hoogte (foto Tyler Hamilton);

© Scott Dickerson (foto Daniel Coyle)

Verspreiding voor België:

Veen, Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen